

nu niet en nooit. Dat is de uitspraak van B. en W. na de, in dezen tijd opgedane ervaring.

„Nu niet” is begrijpelijk. De betrekkingen moeten immers 15 Nov. a.s. vervuld worden, en niemand zal durven aannemen, dat er dan reeds gedemobiliseerd zal zijn.

Het „nooit” houdt evenwel een groot onrecht in, dat ik gaarne als zoodanig wil kenschetsen. Het beteekent immers, dat genoemde artsen tot hun 40ste jaar worden buitengesloten. Dit is dus nóg een groot nadeel, toegevoegd aan alle schade, die het dienen van het vaderland ons, uitverkorenen, reeds berokkent!

Kan men het nu nog kwalijk nemen, dat de opgewektheid om zijn plicht te vervullen verflauwt, en de lust om zich beschikbaar te stellen verdwijnt?

Dr. W. HOOGSLAG.

Eindhoven, 1 Oct. 1915.

Res. offic. v. gezondh. 2de kl.

SELASIH, HET ZAAD VAN OCIMUM BASILICUM L., EEN LAXEEREND MIDDEL.

Naar aanleiding van het opstel van dr. H. PINKHOF en apotheker J. PINKHOF in n°. 14 van dit *Tijdschrift*, noem ik een ander zaad, dat ik sedert een paar jaar met goed gevolg als laxeerend middel pleeg aan te wenden, en, als Nederlandsch Indisch voortbrengsel, onze aandacht wel verdient. Het is het zaad van *Ocimum basilicum* L. (Lab.), hetwelk in onze Oost onder den naam van Selasih of Toelasih bekend staat en in slijmgehalte de door de heeren PINKHOF genoemde zaadsoorten verre overtreft. Selasih — hier te lande ook wel glacé-pitjes geheeten — dient in Indië ter bereiding van slijmerige dranken en limonades en wordt ook tegen „buikziekten” aangewend. Het lag reeds lang in mijn bedoeling op de laxeerende werking dezer zaadjes de aandacht te vestigen, doch mijn mededeeling is wegens andere bezigheden in de pen gebleven. Ik hoop echter binnenkort op deze zaak terug te komen.

Amsterdam, 5 October 1915.

E. C. VAN LEERSUM.

DE GENEESKUNDIGEN IN DEN GEMEENTERAAD VAN AMSTERDAM.

De wijze waarop in den gemeenteraad van Amsterdam de voorstellen omtrent de voorziening in de vacature-WINKLER worden behandeld, wekt ook buiten de hoofdstad levendige aandacht. Die aandacht mag intusschen, wat de zaak zelve aangaat, tot niet meer dan belangstelling leiden. Het zou niet aangaan, dat iemand van buiten eenigen invloed daarop zou trachten te oefenen. Trouwens, men zou zich wel geheel en al vreemdeling in Jeruzalem toonen, wanneer men ook maar een oogenblik onderstelde, dat Amsterdam zulk een inmenging zou gedoogen. Zelfs mag men zich een weinig verwonderen over de zachtmoedigheid van den raad, die goedschiks toestond, dat de voorstellen van B. en W. ook bestreden werden met brieven van lichamen en personen, die met Amsterdam niets te maken hebben. De zaak heeft echter ook een zijde, die, naar het mij voorkomt, in ons *Tijdschrift* niet alleen mag, maar wel dient besproken te worden.

Zeer dikwijls is er in de kringen der geneeskundigen op gewezen, dat in de Tweede Kamer, in de Provinciale Staten, in de gemeenteraden, ook de geneeskunde vertegenwoordigd behoort te zijn. Zoo alleen zou het mogelijk worden van overheidswege die maatregelen te doen nemen, die o. a. ook voor een goede behartiging van het onderwijs in de geneeskunde noodig zijn. Elk geneeskundige zelf kan natuurlijk niet volledig op de hoogte zijn van al wat op zijn gebied wordt vereischt. Maar de geneeskundige heeft althans een algemeen inzicht op zijn, voor leeken veelal zoo duister, gebied en weet waar hij in zaken, die hem niet door dagelijksche ervaring bekend zijn, de beste voorlichting kan vinden.

In den gemeenteraad van Amsterdam hebben nu eenige geneeskundigen zitting. Nu

komt een zaak aan de orde, die hoogst gewichtige belangen raakt van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Hoe verdienstelijk de geneeskundige raadsleden overigens mogens zijn, het staat zeker niet vast, dat op dit gebied hun meening den doorslag moet geven. Wie ooit betrokken is geweest in de bemoeiingen aan de vervulling van een opengevallen leerstoel bij het hooger onderwijs verbonden, weet, hoe uiterst bezwaarlijk het is, met een gerust geweten de keuze te bepalen. Men zou nu verwachten, dat de geneeskundige raadsleden, al laten zij zich natuurlijk niet blindelings meeslepen, waarde zouden toonen te hechten aan het oordeel van de, toch zeker deskundige, faculteit der geneeskunde en aan dat van het college van curatoren, waarin toch, zooals ieder weet, de deskundigheid waarlijk ook niet ontbreekt. Niets daarvan. Van den aanvang der „lijdensgeschiedenis” af treden zij als de deskundigen bij uitnemendheid op. Op den hoogsten toon wordt verzekerd, dat de, door de faculteit aanbevolen, door curatoren en door B. en W. voorgedragen candidaat, dr. VAN VALKENBURG, wel kennis heeft van anatomie, maar niet van psychiatrie, althans niet zóóveel, om daarin met vrucht onderwijs te geven.

Ik zal mij wel wachten voor het uitspreken van een meening omtrent dr. VAN VALKENBURG als psychiater, al weet ik, zoo goed als ieder, die geen vreemdeling is in onze geneeskundige wereld, dat hij zich veel met de studie van psychiatrie en met de behandeling van psychosen heeft beziggehouden, en al schijnt het mij zonderling, dat hij wordt bestreden, omdat hij een zeer uitgebreide kennis bezit omtrent de anatomie van het normale en het ziekelijk veranderde zenuwstelsel.

Maar wel durf ik meespreken over een uitspraak, op niet minder stelligen toon door de geneeskundige raadsleden aangevoerd tegen den anderen candidaat, prof. WERTHEIM SALOMONSON. Hem mag, zoo heeft men gezegd, niet een grootere neurologische kliniek worden toevertrouwd, dan hij nu reeds heeft; hij is geen neuroloog; alleen op het gebied van electriciteit en Röntgenstralen heeft hij zich verdienstelijk gemaakt; daarom alleen is hij lid geworden van de Akademie van Wetenschappen. Op dit punt nu kan ik verzekeren, dat de collega's in den raad van Amsterdam de gelegenheid om te zwijgen, tot hun schade, hebben laten voorbijgaan. WERTHEIM SALOMONSON zou zeker niet als lid der Akademie zijn voorgedragen en benoemd, wanneer hij niet, juist als neuroloog, zoo schitterend had getoond, zijn talenten en zijn bekwaamheid op het gebied der physika te kunnen gebruiken ten dienste der geneeskunde.

„Ex ungue leonem” is een gevaarlijke spreuk. Voor geneeskundigen is het een eerste eisch, niet te generaliseeren. Toch, wanneer men op één punt stellig weet, dat wel met een schijn van gezag, maar niettemin zonder kennis van zaken is gesproken, dan wordt het moeilijk eenige waarde te hechten aan verzekeringen, die men wel niet juist kan beoordeelen, maar die de meening van anderen, zonder twijfel deskundigen, niet weerleggen, maar slechts weerspreken.

Dat geneeskundigen krachtig medewerken in de regeering van stad en land schijnt ook mij wenschelijk, ja noodzakelijk. Maar de arts is, door den aard van zijn werk, steeds in de verleiding, machtspreuken als argumenten te beschouwen. Tegen die verleiding dient hij, als lid van een regeeringscollege, zeer zeker bestand te zijn.

Utrecht, 6 October 1915.

C. A. PEKELHARING.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Begrooting voor Nederlandsch Indië 1916.

De memorie van toelichting der begrooting van Nederlandsch Indië voor het dienstjaar 1916 bevat eenige belangrijke mededeelingen omtrent den burgerlijken genees-